

Isabel Bogdan

De pauw

Vertaald uit het Duits
door Bonella van Beusekom

Ambo|Anthos
Amsterdam

Een van de pauwen was helemaal gek geworden. Misschien zag hij ook alleen maar slecht, maar in elk geval beschouwde hij ineens alles wat blauw was en glom als concurrentie op de huwelijksmarkt.

Nu waren er in het kleine dal aan de voet van de Highlands gelukkig nauwelijks dingen die blauw waren en glommen. Je had er weilanden en bomen en overal veel groen, en je had er de heide. En veel schapen. Het enige blauw dat glom en hier af en toe verzeild raakte waren de auto's van vakantiegasten. Lord en lady McIntosh hadden de voormalige stallen en schuren, en alles wat verder nog bij hun boerderij hoorde en daarvoor geschikt was, laten verbouwen tot vakantiecottages, zodat de oude bouwval in elk geval een beetje van het geld dat hij verslond weer terugverdiende. De oudste delen van het landhuis stamden vermoedelijk nog uit de zeventiende eeuw, de eeuwen

daarna waren er diverse stukken aangebouwd en waren er bijgebouwen neergezet. Voor voortdurende modernisering was niet altijd voldoende geld geweest, en zo was het tot op de dag van vandaag. Het huis kostte geld. Soms viel het pleisterwerk aan de buitenkant eraf en moest dat vernieuwd worden, dan weer sprong er een waterleiding of moest het dak opnieuw gedekt worden. De elektriciteitsleidingen repareerde de lady meestal zelf, omdat bijna geen enkele elektricien tegenwoordig nog iets wist aan te vangen met 110 volt of overweg kon met oude stoppen. De verwarmingskosten bezorgden de McIntoshs regelmatig het zweet op het voorhoofd, wat je van de temperaturen in huis niet kon zeggen. De vloer van de benedenverdieping bestond uit plavuizen, daar werd het in hete zomers niet eens warm, en hete zomers kwamen maar zelden voor. In de winter was het des te kouder. Er was een centrale verwarming die die naam niet verdiende en dus was het in de meeste ruimtes gewoon koud. Alleen in de keuken was het altijd aangenaam, omdat het grote Aga-fornuis daar continu brandde. De lord en de lady zaten bijna het hele jaar 's avonds voor de haard in de bibliotheek, waar ze lazen, werkten of dvd's keken. In de winter droegen ze 's nachts in bed soms wollen mutsen. Het kon ze niets schelen, ze waren het gewend. Als ze tot op het bot verkleumd waren gingen ze in bad of in de hot tub buiten op het grote gazon.

De lord maakte weleens het grapje dat hij het huis ook wel meteen met bankbiljetten kon isoleren. De lord was classicus en niet erg handig. De lady was ingenieur en een stuk handiger, ook al werkte ze bij een wind-energiebedrijf. Maar ze konden allebei rekenen. Ze waren niet arm, ze hadden genoeg om van te leven, maar niet om de oude boerderij uitgebreid te renoveren.

De cottages waren slechts iets meer gemoderniseerd, ze waren wat beter geïsoleerd, en hadden vloerbedekking en lagere plafonds, zodat ze beter konden worden verwarmd. En natuurlijk lag er op elk bed een elektrische deken. Het was heel knus in de voormalige portierswoning bij de ingang, ongeveer anderhalve mijl van het landhuis, in het tuinmannenhuis aan de andere kant van het beekje, in het washuis een halve mijl stroomopwaarts, in de voormalige paardenstal achter het bosje en in de andere cottages die verder weg verstrooid lagen in het dal, aan half verharde wegen en zandpaden. Je ging hier met de auto naar de dichtstbijzijnde burens en was je op de terugweg dronken, dan was dat niet zo erg: verkeer of alcoholcontroles waren er toch niet. Kwam je in de sloot terecht, dan waren er genoeg tractoren die je er weer uit konden trekken. De zogenaamde 'village' bestond uit een handjevol huizen, een piepklein kerkje en een telefooncel die in geen jaren meer door iemand was gebruikt.

De verhuur van de cottages liep heel goed, de men-

sen waren dol op de rust en de natuur. Even weg van alles, geen mobiele ontvangst, geen televisieontvangst, alleen het ruisen van de beek. Ze kwamen vooral in de zomer, vaak stellen van middelbare leeftijd die thuis veel werkten en hier voornamelijk gingen wandelen, of gezinnen met kinderen. Het leven verliep hier langzamer dan in de stad, de dichtstbijzijnde grotere plaats was op twaalf mijl afstand.

In een vlaag van overmoed had lord McIntosh op een dag vijf pauwen gekocht: drie vrouwtjes en twee mannetjes; hij dacht dat het een mooi gezicht was als de mannetjes met hun veren pronkend parmantig rondstapten op het enorme gazon voor het woonhuis. De minder fraaie vrouwtjes moesten zich beschaafd op de achtergrond houden om de mannetjes onopvallend een reden te verschaffen om met elkaar te wedijveren en hun veren te laten zien. Zo had lord McIntosh het zich voorgesteld. Hij was dol op de meeste dieren, maar hij begreep er niet veel van. Hij had er geen rekening mee gehouden dat de pauwen hun actieradius zouden vergroten en meestal helemaal niet te zien zouden zijn. Ook had hij er geen rekening mee gehouden dat je ze des te beter kon horen: hun kreten weergalmden door het dal, het klonk een beetje alsof je in het oerwoud was. Maar de McIntoshs raakten eraan gewend, de pauwen werden zoveel mogelijk aan hun lot overgelaten en gingen hun eigen gang. Ze pronkten alleen nog met hun veren tijdens de balts-

tijd in de lente, daarna wierpen ze hun lange staartveren af. Die groeiden pas het volgende voorjaar weer aan, een feit waarvan lady McIntosh elk jaar weer onder de indruk was. De natuur was vol wonderen. Eén keer in het jaar broedden de pauwen ergens in het bos en kregen jongen, waarvan de meeste het niet overleefden. Elk jaar waren het er misschien een of twee, en intussen waren er minstens vier mannetjes en zes vrouwtjes, maar het exacte aantal wist niemand. Slechts af en toe voerde de lord de dieren, vooral in de winter als ze niet veel eten konden vinden. Soms bevroor er eentje ergens in het bos, en de McIntoshs wisten niet goed waarom, want eigenlijk verzamelden de pauwen zich in de winter in de schuur achter het huis, waar ze gevoerd werden en het veel warmer hadden. De pauwen konden redelijk goed opschieten met de twee honden Albert en Victoria, dat wil zeggen, eigenlijk was het omgekeerd: Albert begreep op een gegeven moment dat de pauwen zich ten eerste verweerden en ten tweede geen speelgoed waren, en Victoria was te klein en te oud om nog op zulke ideeën te komen. Ook met de chagrijnige oude gans werden ze het eens over een paar sociale gewoontes en omgangsvormen alsmede de verdeling van de voerbakjes, en na een tijdje konden alle dieren met elkaar overweg, dat wil zeggen ze lieten elkaar met rust. Ze leefden vreedzaam naast elkaar en de vakantiegasten waren er hoe dan ook verrukt van.

Tot een van de pauwen gek werd. Of slecht zag. Naderhand viel natuurlijk niet meer vast te stellen wat het was geweest en wanneer het was begonnen. Toen Mr en Mrs Bakshi eind augustus aankwamen, had in elk geval nog niemand een vermoeden. De Bakshi's hadden voor drie weken een van de cottages gehuurd, ze trokken in het voormalige washuis, vonden het betoverend mooi en zeiden telkens weer dat ze het zo goed hadden, dat alles fantastisch was en dat ze zo'n geluk hadden dat ze hier terechtgekomen waren. In werkelijkheid was ook de cottage niet bepaald luxueus. Er was geen douche, alleen een niet-geïsoleerde badkuip, waarin het water altijd meteen weer afkoelde. In de keuken was de vloer zo schuin dat de Bakshi's de eerste dagen het gevoel hadden dat ze op een schip zaten, want als je eroverheen liep was de vloer juist niet horizontaal op de plekken waar je dat verwachtte. Maar het duurde niet lang of ze waren eraan gewend dat het water in de spoelbak niet helemaal wegliep omdat de afvoer niet op het diepste punt lag; en ook met het feit dat de olie in de pannen zich altijd aan één kant verzamelde wist Mrs Bakshi om te gaan, ook dat vond ze charmant en enig. Op een gegeven moment vonden ze het zelfs wel praktisch dat elke druif die ze lieten vallen dezelfde hoek in rolde.

Mr Bakshi spoot één keer per dag met de tuinslang de tegels voor de cottage af om de ganzenpoep weg te spoelen. De gans verbleef om onverklaarbare redenen

het liefst vlak voor hun deur en Mr Bakshi was dagelijks opnieuw onder de indruk van de hoeveelheid mest die één gans kon produceren. Lady Fiona McIntosh vond het een beetje vervelend dat de gans uitgerekend het plekje voor de deur van het washuis als nieuwe lievelingsplek had uitgekozen, maar de Bakshi's verzekerden haar dat zij er echt helemaal niet mee zaten. Eigenlijk, zei de lady, was een gans ook niet gemaakt om alleen te zijn, dat was niet goed voor hem, maar ze wilden niet eindeloos telkens weer nieuwe ganzen aanschaffen alleen maar omdat er anders eentje alleen was. Misschien zocht hij dus alleen wat gezelschap.

De Bakshi's brachten de drie weken hoofdzakelijk door met nietsdoen. Ze gingen veel wandelen, de oprijlaan af, langs de portierswoning, door de village, langs een weiland, waar verrassend genoeg twee alpaca's stonden, over een voetgangersbruggetje de rivier over, langs de andere oever weer terug tot de volgende brug en van daaruit terug naar huis. Of ze liepen achter het huis links omhoog, langs het vervallen kapelletje dat een beetje verstopt opzij van de weg onder dichte bomen lag, door een weiland met koeien en met een grote boog naar de oprijlaan en vandaar terug. Onderweg plukten ze bramen of ze bleven staan om te genieten van het uitzicht over het heuvellandschap en de verder naar het noorden liggende Highlands. Ze deden hekken open en traptten in koeienvlaaien, klommen over omheiningen en traptten in

schapenkeutels, ze spoelden hun schoenen af in de beek die bruisend door het dal stroomde en wasten hun handen erin. Ze verbaasden zich over de enorme hoeveelheden konijnen, observeerden vogels en op een keer zelfs een enorm groot hert. Op een heel warme dag liet lady McIntosh hun een verborgen plekje onder de bomen achter een weiland zien, waar de beek breder was en zich een natuurlijk zwembad had gevormd waarin ze konden zwemmen. Het water was koud maar heerlijk, je kon ontspannen tegen de stroom in zwemmen en bleef daardoor op dezelfde plek. De Bakshi's hadden veel lol, droogden zich na afloop snel af en kleedden zich aan.

Verder lazen ze en keken toe hoe de gans en de pauwen trots rondparadeerden over het grote gazon. Mr Bakshi sloop halsstarrig achter de pauwen aan in een poging ze te fotograferen, wat verbazingwekkend moeilijk bleek, en Mrs Bakshi haakte een deken voor hun eerste kleinkind dat binnenkort verwacht werd.

Ze waren zo enthousiast over alles dat ze de McIntoshs op hun laatste avond ten afscheid uitnodigden in het washuisje, waar Mrs Bakshi de lord en de lady een spectaculaire kipcurry serveerde. Eigenlijk hoorde het niet om op bezoek te gaan bij betalende gasten in hun cottage, maar sinds het overlijden van de oude lord, een paar jaar geleden, deden Hamish en Fiona McIntosh daar niet meer zo moeilijk over.

Maar allereerst wilde lord McIntosh die avond de formaliteiten afhandelen. De Schotse vvv voerde een statistisch onderzoek uit, alle vakantiegasten moesten een vragenlijst invullen: hoe lang ze in de omgeving verbleven, hoe vaak ze er al waren geweest, hoe oud ze waren, in wat voor soort onderkomen ze overnachtten enzovoorts. Een eindeloze vragenlijst, die lady Fiona, zoals de lord de Bakshi's vertelde, soms zelf invulde, in plaats van de gasten ermee lastig te vallen. Desnoods verzon ze gewoon maar wat. De lord zelf was eigenlijk geen voorstander van die handelwijze, maar zijn vrouw was soms nauwelijks in te tomen en heel creatief.

Nou, geeft u maar, zei Mr Bakshi en hij nam de vragenlijst van hem aan. Mrs Bakshi zei dat de mensen dat sowieso niet waarheidsgetrouwer zouden invullen dan de lady, de lord moest zich daar niet ongerust over maken. Zijzelf zou in zulke gevallen categorisch datgene aankruisen wat ze het grappigst vond of zomaar wat onzin opschrijven. Dat vond lady McIntosh verstandige taal. De dames begrepen elkaar.

Mr Bakshi las de vragen voor en vroeg zijn vrouw waarom ze hier geweest waren, wat ze gedaan hadden. Zij vroeg waaruit ze konden kiezen; hier, zei ze, *wildlife watching*, dat klinkt immers top, daarvoor waren ze hier. Laatst hadden ze 's avonds zelfs een uil gezien. Ja, zei de lord, die zag je hier vaker. En hier dan, zei Mrs Bakshi, *action and adventure*, ook super, dat

moest hij ook aankruisen. Want, zo vertelde Mr Bakshi de McIntoshs, ze hadden 's ochtends namelijk beide gehad: ruimschoots *action and adventure* met het *wild-life*, en wel hier in hun cottage.

Vanochtend, vertelden ze, waren ze namelijk heel vroeg gewekt door een eigenaardig geluid. Mrs Bakshi had gedacht dat het vogels waren, die buiten op de vensterbank ravotten en misschien, tja, vogelkindjes maakten, en daarbij met hun vleugels tegen de ramen sloegen. Ze was opgestaan, had voorzichtig het gordijn opzijgeschoven en inderdaad: het was een mees geweest, alleen niet buiten, maar binnen. Het beestje was tegen het raam gevlogen omdat het naar buiten wilde. De Bakshi's vroegen zich af hoe de mees binnen was gekomen, 's nachts waren alle ramen dicht geweest. Niet zozeer uit angst voor vogels, maar voor muggen. De lord zei dat er soms vogels door de schoorsteen naar binnen vielen en er dan een flinke smeerbeel van maakten door alle roet dat ze meenamen. Maar de mees, aldus de Bakshi's, had er heel schoon uitgezien, nou ja, in elk geval was die dus binnen geweest, in hun slaapkamer. Mrs Bakshi had het raam omhooggeschoven en de mees had het snel doorgehad, was op de vensterbank gefladderd en daarna naar buiten, het bos in. Mrs Bakshi was weer naar bed gegaan en had het raam opengelaten zodat er wat frisse lucht binnenkwam.

Geen bijster spectaculair verhaal, maar een uur la-

ter waren ze opnieuw wakker geworden door hetzelfde geluid. Stom beest, had Mr Bakshi in zijn kussen gebromd, om gewoon weer binnen te komen. Maar ditmaal was het een zwaluw geweest en die had tragisch genoeg klem gezeten tussen de twee ruiten van het omhooggeschoven raam, het had best veel moeite gekost om hem daar weer uit te krijgen, het beestje was in paniek geraakt en kwam toen ze het raam bewogen nog meer klem te zitten met zijn vleugels. Met de steel van een pollepel hadden ze de vogel, die helemaal van streek was, uiteindelijk op de een of andere manier tussen de ruiten omhooggeschoven. Mr Bakshi had hem ten slotte te pakken gekregen en op de vensterbank gezet, en hij was weggevlogen, naar buiten, de lucht in; gelukkig was hij niet gewond geweest. Het was toch wel heel eigenaardig dat twee vogels zich op dezelfde ochtend zo eigenaardig gedroegen, dat deden ze anders immers nooit, zomaar menselijke woningen binnenvliegen.

De lord vertelde dat er hoger in de bergen al een tijdje een adelaarspaartje leefde, en af en toe waren de adelaars van hieruit te zien, meestal ver weg, hoog in de lucht. Het gebeurde ook weleens dat ze dichterbij kwamen, dan werden de vogels hier in het dal altijd helemaal gek. Misschien was dat vanochtend ook het geval geweest, want dat eerst een mees op mysterieuze wijze het huis binnen was gekomen en daarna een zwaluw klem was komen te zitten tussen de ruiten,

dat was toch wel heel vreemd gedrag voor vogels.

Zo kabbelde het gesprek voort, bij Mrs Bakshi's heerlijke kipcurry praatten ze over vogels. Mr en Mrs Bakshi vonden alles ongelooflijk interessant en vonden het heerlijk om zo dicht bij de natuur te zijn, en Hamish en Fiona waren blij met hun gelukkige vakantiegasten.

Aan het eind van die avond ging de pauw voor het eerst door het lint. Mr en Mrs Bakshi lieten de McIntoshs uit, deden de deur open en het licht uit de cottage viel op de auto van de Bakshi's. Hij had metallic blauwe lak, glom in het lichtschijnsel en het was, voorzichtig uitgedrukt, niet bepaald een luxe auto. Ze stonden nog even voor de deur en wisselden beleefdheden uit toen zich plotseling als een donderslag bij heldere hemel een van de pauwen op de auto stortte en die luid krijsend en met zijn vleugels slaand aanviel, met zijn snavel in de motorkap pikte, wat een metaalachtig geluid gaf, en de McIntoshs waren even verbluft en geschrokken als de Bakshi's. Met een razende pauw wilde je het niet aan de stok krijgen en deze hier was klaarblijkelijk woedend. De dames vlogen de cottage in, de heren lieten zich een deken geven, stonden ermee voor de pauw te zwaaien en schreeuwden ertegen. Dat maakte kennelijk voldoende indruk en hij fladderde weg.

Tegen de schrik dronken de Bakshi's en de McIntoshs eerst een whisky. En daarna nog een. En daarna

niets meer, want de lady was een lady. Voor de McIntoshs vertrokken, deden ze het licht in de cottage uit zodat de blauwe auto niet nog een keer werd bescheenen en de razende pauw niet nog een keer werd gelokt.

De volgende dag bleek de auto behoorlijk beschadigd. De pauw had in korte tijd flink wat schade aangericht, er zaten deuken in de motorkap en op sommige plekken was de lak eraf gesprongen. Mr Bakshi zei dat dat niet zo erg was, zijn garage kreeg dat wel weer voor elkaar, bovendien vond zijn vrouw al jaren dat hij eindelijk eens een nieuwe auto moest kopen. Maar, zei Mr Bakshi, hij was op de een of andere manier nogal verknocht aan het oude ding.

Oké, zei de lord, en juist daarom zou hij dat mooi via zijn verzekering laten lopen, hij wilde vanzelfsprekend de schade vergoeden en verder nodigde hij de Bakshi's uit volgend jaar twee weken kosteloos in het voormalige washuis te verblijven, als ze hier na deze aanval tenminste nog durfden te komen. Tegen die tijd was de pauw vast weer gekalmeerd. Wie weet, misschien was hij immers ook nog overstuurd door het bezoek van de adelaar? Maar waarom hij daarom een auto moest aanvallen was de lord niet duidelijk, tja, wie wist er ook hoe zo'n pauw zich kon afreageren.

En zo namen de twee stellen afscheid, elkaar verzekerend dat het helemaal niet zo erg was, dat de verze-

kering het zou regelen, dat ze het vast eens werden, dat Mr Bakshi beslist de rekening moest sturen en dat ze zich erop verheugden elkaar volgend jaar weer te zien.

Dat gebeurde allemaal half september. In oktober scheurde de pauw een blauwe vuilniszak uit elkaar en verdeelde de inhoud over een groot stuk van het gazon; hij pakte een blauw speeltje af van een kind dat te gast was en nam het mee naar het bos, waar ze het niet meer terug konden vinden, zodat Hamish het kind, dat van streek was, met een iets groter, rood cadeau weer moest sussen, en hij sloeg met behoorlijk wat kabaal de decoratieve, blauwe keramieken ballen stuk die Fiona naast de vijver had gelegd en hakte ze in duizend scherven.

Begin november stierf het kleine, oude hondendame-tje Victoria en ze begroeven haar in het bos. Albert en de McIntoshs rouwden en hadden wel iets anders aan hun hoofd dan zich druk te maken over de gekke pauw. Op een dag zaten er gaten en scheuren in de regenton van blauw plastic en die liep leeg, en een vriend van de McIntoshs kon zijn auto nog net op tijd in de garage zetten. Ryszard redde de blauwe plastic hoes die de veren beschermde van de trampoline in een hoek van het grote gazon door er groen folie overheen te plakken. Ryszard, een jonge Pool, was verant-

woordelijk voor alles wat buiten gebeurde. Bij de boerderij hoorden heel wat morgens land, bijna het halve dal, en dat moest allemaal onderhouden worden. Ryszard zorgde voor de hei, voor het bos en voor de weilanden, hij repareerde omheiningen, onderhield de elektrische leidingen naar de cottages, groef sleuven met de graafmachine, sleepte met de zware machine omgevallen bomen weg en verwerkte ze tot openhaardhout. Bovendien maaide hij het grote gazon voor het huis en deed alle klusjes die de lady zelf niet voor elkaar kreeg. Voor lord en lady McIntosh was Ryszard een grote hulp, een opluchting na een paar minder goede ervaringen met zijn voorgangers. Ryszard zag wat er moest gebeuren, hij werkte graag en hard en praatte weinig, want zijn Engels was ook na een paar jaar in Schotland nog niet zo goed. Hij was gereserveerd, maar altijd vriendelijk en betrouwbaar.

Het was intussen volkomen duidelijk dat wat de pauw zo woedend maakte niet de adelaar was, maar de kleur blauw. De pauw was nog jong, kennelijk begon hij geslachtsrijp te worden; hij had pas kort geleden zijn blauwe verenkleed gekregen, zijn sleep was nog niet erg lang, en de McIntoshs veronderstelden dat hij in de puberteit zat en dat hij last had van zijn hormonen. Het enige blauwe dat de pauw niet aanviel waren de andere pauwen. Zij waren ook de enige die zich verweerden. De baltstijd was voorbij, maar dat was nog niet tot de pauw doorgedrongen. Niemand

wist of hij succesvol had gebaltst, maar er was bij hem blijkbaar iets misgegaan. De McIntoshs besloten af te wachten of het probleem zich in de winter vanzelf zou oplossen, en eventueel de dierenarts om raad te vragen. Op het moment hadden ze ook helemaal geen tijd om zich daarmee bezig te houden, want er had zich hoog bezoek aangekondigd.

Het management van de investeringsafdeling van een Londense privébank had voor een lang weekend eind november de westvleugel van het landhuis gehuurd. Het afdelingshoofd zou komen met vier collega's, een kokkin en een psychologe, voor een, zoals ze dat noemden, *creatieve time-out en teambuilding*. Creatief, schimpte Hamish McIntosh, waarom moesten bankiers creatief zijn, om de boeken te vervalsen soms? Na de eerste telefoontjes met de secretaresse (die niet eens meekwam) vreesden de McIntoshs al dat het hoofd van de investeringsafdeling misschien best moeilijk zou kunnen zijn. Maar ze bracht geld in het laatje. En dus waren ze druk bezig de westvleugel klaar te maken, want die was honderd jaar geleden dan wel heel luxueus geweest, maar dat was honderd jaar geleden. En het was ongeveer even lang geleden dat iemand zijn eigen kok had meegebracht.